

PROSINEC, 4. kapitola: PŘEDVÁNOČNÍ ČAS (str. 36-43)

Na úvod kapitoly lze zařadit:

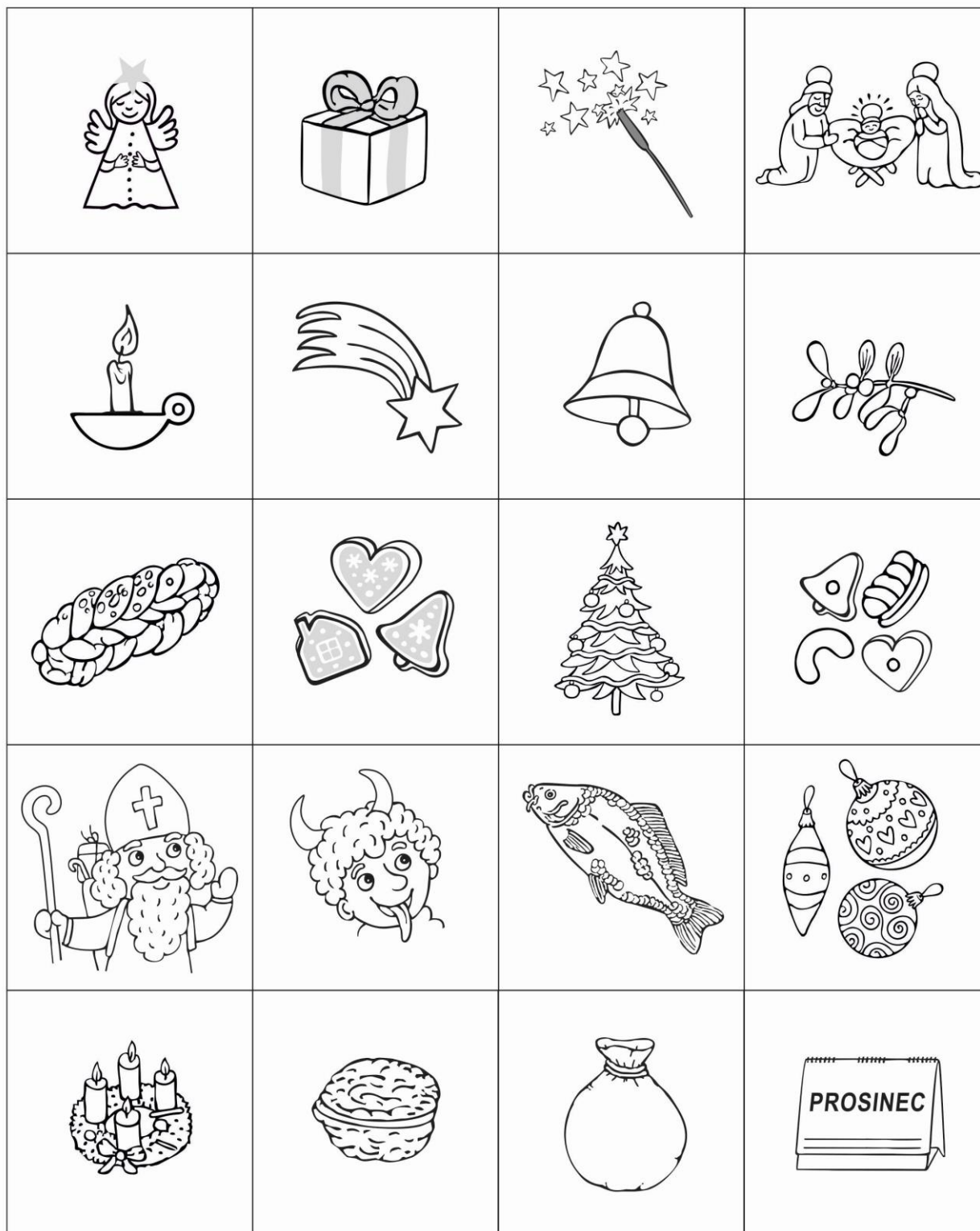
STÍRACÍ TABULKY: Dokončit větu ADVENT JE...

Možno se zeptat doma rodičů, větu na tabulce upravit. Posléze prodiskutovat.

Na dané téma jsou k dispozici příběhy ADVENT, ZTRACENÁ FLÉTNA.

Cvičení 1, str. 36

VÁNOČNÍ OBRÁZKY

Můžeme hrát PÁTRAČKU (hledat obrázky), případně si vylosovat lístečky se slovy a k nim najít obrázek.

Slova: ANDĚL, DÁREK, PRSKAVKA, BETLÉM, SVÍCEN, KOMETA, ZVONEK, JMELÍ, VÁNOČKA, PERNÍČKY, STROMEČEK, CUKROVÍ, MIKULÁŠ, ČERT, KAPR, OZDOBY.

HÁDANKY: Děti si vylosují obrázky (neukazují je).

Obrázek popíše formou hádanky. Ostatní žáci hádají, co je na obrázku.

HÁDANKY logicky strukturujte:

1. Je to osoba, živočich, rostlina, věc.
2. Přidat nějakou nápovědu (indicii, poznávací znamení).

Obrázky dát na nástěnku a připsat k nim názvy.

NEŽ BUDOU DĚTI DOPLŇOVAT PÍSMENKA DO TAJENKY, MUSÍ PŘESNĚ VĚDĚT, CO JE NA OBRÁZCÍCH.

Cvičení 1, str. 36, ŘEŠENÍ: ADVENTNÍ VĚNEC

A(anděl) D(dárek) V(prskavka) E(betlém) N(svícen) T(kometa) N(zvonek) Í(jmelí)
V(vánočka) Ě(děti) N(perníček), E(stromeček) C(cukroví)

OBRÁZKOVÝ POSTUP VÝROBY ADVENTNÍHO KALENDÁŘE: je uveden v příběhu ADVENT na konci tohoto souboru.

Cvičení 1, str. 37

Co všechno má prosinec? Podtrhnout v básničce. Možno vytvořit POJMOVOU MAPU PROSINEC (slovo PROSINEC dát doprostřed plochy, do oválu. Kolem dokreslit paprsky. K nim psát nebo lepit další slova patřící k prosinci).

Neúplná slova: Zřetelně vyslovit, vytleskat a doplnit A, Á.

Mgr. Lenka Syrová: Před vyvozením Ú/Ů je nutné procvičovat krátké a dlouhé samohlásky, posílit sluchovou diferenciaci. Některé děti délku „neslyší“. Potom samozřejmě nemohou U/Ú/Ů správně doplnit. Zjistila jsem, že část dětí nejenže nedoplní samostatně, ale malá skupinka neslyší délku, ani když slova výrazně přečtu.

Cvičení kostka, str. 37

Zopakovat všechny samohlásky krátké, dlouhé. Napsat je na kartičky.

Možno pracovat metodou SNĚHOVÁ KOULE.

Po určitou dobu děti ve dvojici píší na lístečky slova, která vzniknou kombinací samohlásek. Jeden lísteček = 1 slovo.

T__T__ (TÁTA, TETA, TATI, TÁTO, TETO, TÚTÚ u citoslovce se píše Ú, což by mohlo být pro děti matoucí, protože v této kapitole se vyvozuje správné psaní Ú/Ů).

Dál pracovat ve čtveřicích a všechny lístečky roztrždit tak, že stejná slova se dávají na sebe, aby každé slovo bylo zastoupeno 1x. Slova lze poskládat podle abecedy a nalepit na papír.

Cvičení 2, str. 37

Problémový úkol: Žáci vyvodí pravidlo, kdy píšeme ve slově Ú a kdy Ů.

Pravidlo si ve dvojicích napíší (např. na tabulku) a potom porovnají s poučkou, str. 38.

Cvičení 2, str. 38

Slova psát, použít ve větě. Tvořit 2. pád č. mn. může být pro děti náročné:

*Přeji si několik **dárků**. Vyrobili jsme několik vánočních svíců. Nazdobili jsem několik věnců. Rozlouskli jsme několik ořechů. Zazvonilo několik zvonků. Viděli jsem několik čertů.*

Cvičení 3, str. 38

OSV/SR (chování podporující dobré vztahy)

BRAINSTORMING: Společně vymýšlet, jaké významy může mít slovo

ČERTOVINA (darebáctví, zlobení, nezbednost, rozpustilost, neslušnost, neplecha, legrácky, naschvály...).

Sdělit sousedovi, jakou jsem kdy udělal čertovinu. Soused naslouchá a nahlas řekne, co se dověděl.

DOTAZNÍK PRO ŽÁKY: Jakou čertovinu bych přijal s úsměvem? Děti mohou zvedat kartičky (ANO-NE).

Děti se mi často posmívají.

Kamarádi se mi smějí, když šaškuji.

Děti mi něco seberou a nechtějí mi to vrátit.

Děti mě zamknou na WC nebo v šatně.

Z legrace s kamarádem bojujeme na žíněnce.

Spolužák mi bez dovolení sebere a sní celou svačinu.

Žáci mohou říkat ještě další „čertoviny“, které zažili na vlastní kůži. Hodnotí, co je legrace a co je neomluvitelné, co se jim nelíbí.

Mgr. Romana Tylečková: Čertovinu" jsme sdíleli společně v kruhu. Při diskusi vyplynula problematika šikany (jak se bránit, komu se svěřit.)

Na závěr **PŘÍMKA POSTOJŮ**.

Nakreslíme na zem polopřímku (uprostřed NULA = NEVÍM, vpravo je slovo ANO, vlevo slovo NE).

Čteme výroky z učebnice a žáci se po každém výroku postaví na přímce podle svého názoru na daný výrok. Postoj zdůvodní, ostatní argumentují a mohou přimět žáka s „nehodným postojem“, aby se na přímce přemístil.

Cvičení 1, str. 39

Na dané téma je k dispozici příběh Mikuláš.

Věty rozstříhat a poskládat.

JE VEČER 5. PROSINCE.

DOSTALI JSME OVOCE A PERNÍČKY.

PŘEDNESLI JSME JIM BÁSNIČKU.

MAMINKA ŠLA DOLŮ OTEVŘÍT DVEŘE.

VENKU NĚCO ZACINKALO.

ZA DVEŘMI STÁL MIKULÁŠ, ČERT, ANDĚL.

Složit ve skupinách, galerie: Prohlédnout a obhájit, proč jsme seřadili tak nebo tak.

ŘEŠENÍ: 1. Je večer 5. prosince. 2. Venku něco zacinkalo. 3. Maminka šla otevřít. 4. Za dveřmi stál... 5. Přednesli jsme... 6. Dostali jsme...

Vymyslet 7. větu - poslední. Děti mohou říci, co udělají, až Mikuláš odejde.

Cvičení lupa, str. 39

JAZYKOLAMY: Čert se mračí, mrká víčky, číhá, číhá na človíčky.

Blekle, blekle, blekle, proč je tma jak v pekle?

TABULE: Hledat rýmy, tvořit další, UMAZÁVANÁ:

MIKULÁŠ

MIKULÁŠ JE MILÝ DĚDA,
HODNÉ DĚTI VŠUDE HLEDÁ.
BÍLÉ VOUSY, TY MU SLUŠÍ,
NA ZÁDECH MÁ VELKOU NŮŠI.
A V TÉ NŮŠI BALÍČKY,
PRO KLUKY A HOLČÍČKY.

<https://www.promaminky.cz/rikadla-a-basnicky/rocni-obdobi-5/>

Cvičení 2, str. 39: Vytleskávat slabičnou stavbu slov.

Cvičení 1, str. 40

Co rozdával Mikuláš? Složte slova ze stejných bačkor. Slova napište, rozdělte na slabiky, zakroužkujte samohlásky krátké a dlouhé.

PE XE SO ŽVÝ KAČ KY PO ME RANČ O ŘÍŠ KY LÍ ZÁT KA

Žárovka, str. 40

Je zbytečné se teoreticky učit, jakou melodii, která věta má a odříkávat definice jednotlivých druhů vět.

Důležité je umět věty tvořit nejdříve ústně, postupně se je učit psát se správným znaménkem.

Společně můžeme vytvořit velkou MYŠLENKOVOU MAPU dle ukázky v učebnici.

Vytvoříme také PRAVIDLA PRO PSANÍ VĚTY a naučíme se využívat vizualizaci věty (dle Mgr. Hany Slané). Začátek věty - palec nahoru znamená velké písmeno.

Konec - palec dolů znamená znaménko za větou. Mezi slovy je mezera na prst

Při psaní vět učít děti důsledně, postupně a pečlivě kontrolovat vlastní písemný projev dle této vizualizace.

Různé věty tvořit z dětí (1 dítě=1 slovo), na konec věty znaménko.

Nácvik psaní vět začít psaním jedné věty a postupně přidávat. K tvoření vět pomáhají „startéry“ (KDO, CO, KDY, KDE, JAK...) VIZ DALŠÍ CVIČENÍ.

Cvičení 1, str. 41

Tvořit různé VĚTY OZNAMOVACÍ. Využít kartičky nebo RYBÍ KOST s otázkami: KDO DĚLÁ CO

Čert nahání hrůzu.
Mikuláš čte hříchy.
Anděl rozdává dárky.

KDO DĚLÁ ČÍM (místo ČÍM – JAK, KDE, KDY...)

Čert rachotí řetězem.
Mikuláš hrozí berlou.
Anděl mává křídly.

Cvičení 2,3 str. 41

Nejtěžší je naučit děti klást otázky a odpovídat na ně.

Další praktický úkol je otázky poznat v textu a správně je přečíst. Doplnit za ně otazník.

„STARTÉRY“ pro tvoření vět mohou zároveň sloužit jako první slova otázek.

Učíme děti tvořit otázky tak, abychom na ně odpovídali informacemi z dané věty.

Postupně také naučíme děti utvořit otázky s odpovědí ANO-NE.

K tomu lze využít hru Kdo (co) jsem (možno využít obrázky):

Př. Jsi muž? (ANO) Jsi vysoký? Máš zatočenou berlu? Máš bílé vousy?... (MIKULÁŠ)

Jsi věc? Patříš čertovi? Jsi na noze? Umíš dupat?... (KOPYTO)

Cvičení 1, str. 42:

Vyrobít přání a napsat podobně jako napsal Pepa.

Vybrat některé slovo, které jsme rozluštili ve cvičení A):

VESELÉ, POHODOVÉ, KRÁSNÉ... Pozor na slovo Vánoce (velké V).

TABULE: Zašifrované koledy

RALŇAČKA, RALŇAČKA, KDAPAK VÁM DAL HLAS?

VÉNECE, VÉNECE PŘECHÉZEJÉ, ŠŤESTNÉ E VESELÉ.

PŮJDUM SPULU DO BUTLŮMU

Poslech koled, zpívání koled, tvoření podobných zašifrovaných vět pro spolužáky a následné rozšifrování (doplnění správných samohlásek).

Cvičení LUPA str. 43. OSV/OR (sebepoznání, sebepojetí)

Téma dárek je zpracováno v příbězích VÁNOČNÍ BESÍDKA, DÁREK PRO VANA.

Jaké dárky dáváš? Jaké dárky dostáváš? Komu dárky dáváš? Od koho dostáváš? Můj nejhorší dárek. Můj nejlepší dárek. Proč? Raději dárky dáváš? Raději dárky dostáváš? Proč?

Co si přeji? Co je pro mě vzácné, co má velkou cenu - proč? Co si přejeme doma navzájem? Co přeji rodičům, sourozencům, babičce, dědečkovi? Co by si asi nejvíce přáli moji blízcí (maminka, tatínek, babička ...?)

Procvičovat předávání dárků - oslovení, oční kontakt, odůvodnění. - Poděkování.
„Jirko, přinesl jsem ti dárek, protože mi pomáháš s matematikou.“ - „Děkuji, Pepo. Dělán to rád.“

„Maruško, udělala jsem ti dárek, aby sis na mě o Vánocích vzpomněla.“ – Děkuji, Aničko, mám velkou radost.“

Závěrečné aktivity na poslední dny před vánočními prázdninami.

PRACOVNÍ ČINNOSTI: Vyrobit jmenovky na dárky a napsat komu dárek patří (komu bych chtěl/a dát dárek, kdo si podle mě zaslouží dárek a proč).

VV: Namalovat a podle obrázku popsat, jak si představuji Ježíška.

A andělé, atmosféra

D dárky, domov, dopis Ježíškovi, dobroty

V Vánoce, výzdoba, věnec, vzpomínání, vanilka, vůně, vanilkové rohlíčky, večere

E elektrická světýlka

N nákupy, nálada, neděle, nadílka

T těšení, televize, tradice, tajemství

OBRÁZKOVÉ RÉBUSY: KOledA svíceN stromEČEK VÁnocE cukrOVÍ

Slova z rébusů dopisovat do vět a ústně tvořit otázky:

Těšíme se na

Maminka peče

Tatínek zapálil

Děti zpívají

Na štědrý den zazáří vánoční

NA STROMEČKU

PRSKAVKA PRSKÁ.

ASI JSME JI NAŠTVALI.

OBRALI JSME ČOKOLÁDU.

OZDOBY JSME NECHALI.

(podle Jiřího Faltuse)

OBRÁZKY SE SLOVY:

Procvičovat SLABIČNOU STAVBU SLOVA (ústně, vytleskávat délku, rozdělovat slova na slabiky čarou).

Možno vymýšlet rýmy, věty, hádanky.

Str. 43: CO JSEM SE V PROSINCI NAUČIL/A

1. VÁNOČKA, BETLÉM, SVÍCEN, OZDOBY.

2.

V úterý uklidit půdu a dům. Zamést dvůr.

Ve středu upéct pět plechů rohlíčků a perníků.

Prožít svátky v rodinném kruhu, ve zdraví, s úsměvem.

3.

O OZNAMOVACÍ T TÁZACÍ

R ROZKAZOVACÍ P PŘACÍ

4.

Těším se na vánoční svátky. O

Kdy už přijde ten Ježíšek? T

Kéž by byly Vánoce už zítra. P

Vydrž ještě pár dní. (! obě možnosti jsou správné) R